

သခင်တင်မြသို့ ပေးတဲ့ (စာတို)

(၁) သခင်စိုးရဲ့ ‘စွန့်စားခန်း’ ကိုရေးတာ တွေပါတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်းဆီ လိပ်မူပြီး ဗိုလ်အောင်ကြီးသိဖို့ ရေးတာလား မရှင်းပါ။ ရက်စွဲလည်း မတွေ့ရပါဘူး။ ရေးတဲ့အတွင်းသဘောကတော့ သခင်စိုး ၈ လေးလုံးအုံကြွမှုကာလက ရေးခဲ့တဲ့ ‘ဂျပန်ခေတ်က အသက်ပေးကယ်ခဲ့သလို အခုလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းကို ကယ်ကြပါစို့ (သူ့မူရင်းအတိုင်းမဟုတ် မှတ်မိသလို ရေးလိုက်တာ) ဆောင်းပါးရဲ့အဘော်နဲ့ တူနေလို့ပါ။ ခင်ဗျားသိသမျှ ရှင်းပြစေချင်ပါတယ်။

သခင်စိုးအကြောင်းရေးခွင့်က ခင်ဗျားပဲ ရှိတာပါ။

(၂) ခင်ဗျားဖတ်ကြည့်ဖို့ ရဲဘော်ဖေသောင်း (ကွယ်လွန်) ရေးခဲ့တဲ့ “လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ‘၆၀’ က” ဆောင်းပါးထဲက ‘ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်လေထီးဆင်းခြင်း’ အခန်းကို ပူးတွဲပေးလိုက်ပါတယ်။ နောင်မှာ ကိုးကားချင်ရင် ကိုးကားနိုင်ဖို့ပါ။

သခင်စိုးရဲ့ ‘၁၉၄၅ ကပြောနည်းမူကွဲ’ ကို ဂရုပြုပြီး ဖတ်ကြည့်ပါ။

ထွန်းကျော်တင်

(၄)

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက်
မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လေထီးဆင်းခြင်း

(၁၉၄၅)ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၂)ရက်နေ့၊ ညသန်းကောင်ကျော်။ အိန္ဒိယပြည် ကာလကတ္တားမြို့၊ ဂျက်ဆို လေယာဉ်ပျံကွင်းကြီးဟာ မီးထိန်ထိန်လင်းလင်း မဟုတ်ပါ။ လေယာဉ်ပျံကွင်း တနေရာ လေယာဉ်ပျံကွင်း ပြေးလမ်းအစမှာ စက်နိုးထားပြီး ရပ်ထားတဲ့ စက်လေးလုံးတပ် လေယာဉ်ကြီးတစင်းရဲ့ဘေးမှာ ခါးမှာပစ္စတို၊ ပခုံးမှာ မြေပုံအိတ်လွယ်၊ စစ်ဝတ်စုံအပြည့်နဲ့ လေထီးအိတ်ကိုယ်စီ ပိုးထားကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဟာ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်စွာရပ်ပြီး လေယာဉ်ပျံရဲ့စက်သံကို အာရုံစိုက်နားထောင်နေကြတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ စက်သံကောင်းမကောင်း နားလည်လို့တော့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့မှာပါတဲ့ အင်္ဂလိပ်မေဂျာနဲ့ ကပ္ပတိန်တယောက်ကတော့ အတွေ့အကြုံ ရှိကြသူတွေဖြစ်လို့ စူးစူးစိုက်စိုက် နားထောင်နေကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့က သခင်ဗိုလ်၊ ရဲဘော်ဘသိန်း၊ ရဲဘော်စောဦးတို့ အဖွဲ့ရဲ့ တာဝန်ကို ဆက်ယူရတဲ့ အဖွဲ့ပါ။ တာဝန်က သခင်စိုးအခြေခံတဲ့ ပျာပုံခရိုင်၊ ဒေးဒရိုမြို့နယ်ထဲ ဆင်းဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့အဖွဲ့က လေယာဉ်ပျံကွင်းကျခဲ့လို့ ကျွန်တော်တို့စီးကြမယ့် လေယာဉ်ပျံရဲ့အသံကို ကျွန်တော်တို့အားလုံးကို နားထောင်စေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ကျေနပ်ပြီးဆိုမှ လေယာဉ်ပျံပေါ်တက်ကြဖို့ပါ။

“ဒီလောက်ဆိုရပြီ။ လေယာဉ်ပျံပေါ် တက်ကြဖို့” လေယာဉ်ပျံစက်သံကြားက ထွက်ပေါ်လာတဲ့ မေဂျာကိုင်တို့ရဲ့ အသံကို ကြားကြရတယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး လေယာဉ်ပျံပေါ် တက်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့က တပ်ဖွဲ့ (၁၃၆) မှ မေဂျာကိုင်တို့၊ ကပ္ပတိန် ဟယ်ရီ၊ စက်သမား ဆာဂျင် ဆစ်ဒနန်းနဲ့ ရဲဘော်ဘသောင်း၊ ကျွန်တော် အားလုံး(၅)ယောက်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ လေယာဉ်ပျံပေါ် သူ့နေရာ၊ ကိုယ့်နေရာ ထိုင်ပြီးတာနဲ့ လေယာဉ်ပျံဟာ စက်ရှိန်ကိုမြင့်ပြီး၊ လေယာဉ်ပျံပြေး လမ်းပေါ်မှာ အရှိန်တိုးပြေးရင်း ကောင်းကင်သို့ ချောမောစွာ တက်ရောက်ခဲ့ကာ ဗမာပြည်ဘက်သို့ ဦးတည်ပျံသန်းနေပါပြီ။

လေယာဉ်ဟာ စက်သံမှန်မှန် ပျံသန်းလာပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့မှ တယောက်က လေယာဉ်ပျံ ဗမာပြည်ထဲ စဝင်ပြီလို့ ကျွန်တော်တို့ကို ခပ်ကျယ်ကျယ်ပြောတယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်းဆင်းရန် အသင့်နေရာယူကြတယ်။ နံနက် (၂) နာရီ၊ (၃) နာရီခန့်မှာ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်ပျံဟာ ဆင်းရမယ့်နေရာ ရောက်လာပြီး၊ မြေပြင်မှ အချက်ပြထားတဲ့ မီးများကို ပထမ တပတ်ပတ်တယ်။ ဆင်းဖို့ ဒုတိယအပတ်မှာ အောက်မှ အချက်ပြမီးများ ရုတ်တရက် ငြိမ်းသွားတယ် လို့ လေယာဉ်ပျံပေါ်မှ တယောက်က ပြောပြတယ်။ ဒီအပတ်မှာ ကျွန်တော်တို့ အောက်သို့ မဆင်းလိုက်ရပါ။ တတိယတပတ် ထပ်ပတ်မှ အောက်မှမီးများ ပြန်လင်းလာလို့ ကျွန်တော်တို့ ဆင်းဖြစ်သွားကြတယ်။

ဒီမှာ ရယ်စရာကောင်းတာတခုက ကျွန်တော်တို့ ဂျက်ဆို လေယာဉ်ပျံကွင်းမှာ လေယာဉ်ပျံပေါ်က လေထီးဆင်းသင်ခဲ့စဉ်က ‘ဒါကိုတာ’လေယာဉ်ပျံ တခါးပေါက်က ခုန်ချရတာပါ။ အခုတပတ် ဆင်းတဲ့အခါမှာတော့ ‘လစ်ဘရက်တာ’ လေယာဉ်ပျံကြီးအောက်မှာ လူတကိုယ်စာ ထိုင်ရုံသာ အလွန်ချောတဲ့ ဇလားရှည်တခုရဲ့ဘေးကို လက်နှစ်ဖက်နဲ့ကိုင် တယောက်နဲ့တယောက်ခွဲထိုင် ထားကြပြီး လေယာဉ်ပျံပေါ်ပါတဲ့ လွှတ်သူ (dispatcher) က ‘ဆင်း’လို့ဆိုတာနဲ့ ရှေ့ဆုံးလူကစပြီး မြေနှစ်ဖက်ကို ဇလားပေါ် တင်လိုက်တာနဲ့ လက်နှစ်ဖက်ကိုလည်း အပေါက်ဘောင်နဲ့ မတိုက်အောင် ကိုယ့်နဖူးပေါ် ယှက်တင်လိုက်ပြီး အောက်ကို လျောဆင်းကျသွားတာပါ။ ဂျက်ဆိုမှာ လေထီးဆင်းသင်တန်းက ‘ဒါကိုတာ’လေယာဉ်ပျံ အပေါက်က ခုန်ချသင်တာက ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်တွေရဲ့ သတ္တိကို စမ်းခဲ့တာနဲ့ တူပါတယ်။

အောက်မှအခက်အခဲအသွယ်နဲ့ အစီအစဉ်ကောင်းတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ အောက်သို့ချောမောစွာ ရောက်ကြတယ်။ အပေါ်မှ ကျလာတဲ့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးနဲ့ ပစ္စည်းများ၊ လက်နက်ခဲယမ်းများ ထည့်ထားတဲ့ ကွန်တင်နာ (container) ကြီးများကို ရဲဘော် တော်တော်များများ လက်နှိပ်ခတ်မီးတလက်လက်နဲ့ လျင်မြန်သွက်လက်စွာ စုစည်းလိုက်ကြတယ်။ ညက မှောင်နေလို့ အောက်ကကြိုတဲ့ ရဲဘော်များကို မူလကလည်း မသိလို့ မမှတ်မိတော့ပါ။ သခင်စိုးတို့ စီစဉ်ထားတဲ့အတိုင်း ကျွန်တော်နဲ့ ရဲဘော်ဘသောင်းကို တာဝန်ခွဲလိုက်တယ်။

ရဲဘော်ဘသောင်းက လေယာဉ်ပျံပေါ်က ချပေးခဲ့တဲ့ လက်နက်ခဲယမ်းများကို ပါတီရဲ့ ပြောက်ကျားတပ်များအတွက် တပုံ၊ တပ်မတော်က တပ်တွေအတွက်တပုံ ခွဲဝေပေးဖို့ သဲကုန်းကျေးရွာဘက်ကို ထွက်ခွာသွားရပြီး၊ ကျွန်တော်က ပါလာတဲ့ အင်္ဂလိပ်များနဲ့အတူ ညတွင်းချင်းမှာပဲ လှေတွေနဲ့ ဝှက်လေးရွာကို ထွက်ခွာသွားရတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ကို ဝှက်လေးရွာ ကိုမောင်တင်ရဲ့ အိမ်အပေါ်ထပ်မှာ နေရာချထားပေးတယ်။ သခင်သန်းမြိုင်ကို ဝှက်လေးရွာမှာ တွေ့ရပြီး သူက ဝါဒဖြန့်ရေးတာဝန်နဲ့ပါ။

ကျွန်တော် ဝှက်လေးရွာသို့ ရောက်ပြီးနောက် တရက်ညနေပိုင်းမှာ လက်မှာစတင်းတလက်နဲ့ သခင်စိုး မောကြီးပန်းကြီး ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်လာတယ်။ ကျွန်တော် တွေ့ချင်နေတဲ့ ‘ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ’ စာအုပ်ကို ရေးခဲ့သူ သခင်စိုးကို နေ့ခင်း လင်းလင်းချင်းချင်းမှာ ခုမှ ကျွန်တော်တွေ့ရတာပါ။ ကိုယ်ခန္ဓာ တောင့်တောင့်တင်းတင်း၊ ဗလကောင်းကောင်း၊ ရုပ်အင်္ကျီလက်တို၊ ပုဆိုးတိုတိုနဲ့ ခြေမှာ ဖိနပ်မပါ။ မျက်နှာလက်ခြေတို့မှာလည်း ဆူးခြစ်ရာတွေနဲ့ပါ။ သခင်စိုးက သဲကုန်းရွာမှာ ညက ဂျပန်အပိုင်းခံကြရကြောင်း၊ လုံခြုံရေးကို ဗိုလ်နေဝင်းက တာဝန်ယူထားတာဖြစ်ကြောင်း၊ သူက အရင်ထွက်ပြေးသွားတာဖြစ်ကြောင်း၊ သခင်စိုးကတော့ တယောက်တည်း ညမှောင်ကြီးမဲကြီးထဲမှာ ချုံတွေ တိုးထွက်လာခဲ့ရကြောင်း၊ ဗိုလ်နေဝင်းအပေါ် မကျေမနပ်နဲ့ ပြောပြတယ်။ သဲကုန်းရွာ တိုက်ပွဲဟာ ကျွန်တော်တို့ လေထီးဆင်းတဲ့ညမှာ လေယာဉ်ပျံက သုံးပတ်တောင် ဝဲနေရတာမို့ ဒေးဒရဲမြို့နဲ့လည်း ဝေးလှတာ မဟုတ်တော့ ဂျပန်တွေက လေထီးချတယ်ဆိုတာ သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကို ဒေးဒရဲက ဂျပန် ရှင်းလင်းရေး ထွက်လာပြီး ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်တာလို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။

ဒီတိုက်ပွဲမှာ တပ်တွင်းယူဂျီပါတီဝင် ဗိုလ်ကျော်လွင် (ကျော်လွင်လေး၊ မြစ်ကြီးနားသား) ကျဆုံးတယ်။ ဂျပန်ခုနစ်ယောက်၊ ရှစ်ယောက်လောက် အလောင်းထမ်း ပြန်သွားတယ်လို့ ကြားရတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်းတို့ကတော့ ဖောက်ထွက် လွတ်မြောက်သွားကြတယ်လို့ သိရတယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ လေထီးဆင်းခဲ့တဲ့ ရဲဘော်ဘသောင်း ရန်သူမိသွားတဲ့ သတင်းလည်း ရတယ်။ ဒီသတင်း ရရခြင်းပဲ ကျွန် တော်တို့ တဖွဲ့လုံး ကျွဲကူးရွာကို ပြောင်းရွှေ့သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီး နောက်တရက်မှာ ဂျပန်တပ်က ဝှက်လေးရွာကို တက်လာတယ်။ တပ်တွင်းယူဂျီပါတီဝင် ဗိုလ်ကျော်စံဦးစီးတဲ့တပ်နဲ့ ပြည်သူ့စစ်တွေက ရွာမှ ခုခံတိုက်ခိုက်ကြတယ်။ တိုက်ပွဲဟာ သုံးနာရီနီးပါးမျှကြာပြီး ဂျပန်တွေ ဆုတ်သွားတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲမှာ ဗိုလ်ကျော်စံ ပခုံးမှာ ဒဏ်ရာရခဲ့တယ်။

သတင်းတွေက ဟိုကဒီက အဆက်မပြတ် ရောက်လာနေတယ်။ ဒေးဒရဲမြို့ထဲက ယူဂျီက ဒေးဒရဲမြို့ပေါ်ရှိတဲ့ ဂျပန်များနေတဲ့ နေရာများ၊ ရဲဘော်ဘသောင်းကို ချုပ်ထားတဲ့ စာသင်ကျောင်းကို မြေပုံနဲ့တကွ ပေးပို့လိုက်တဲ့သတင်းကို ကျွန်တော်တို့ရတယ်။ ဒီသတင်းကို တပ်ဖွဲ့ (၁၃၆) ဌာနချုပ်ကို ကန နဲ့ ချက်ချင်းပို့လိုက်တယ်။ နောက်တနေ့မှာပဲ စစ်လေယာဉ်ပျံ လေးစင်းလာပြီး ဒေးဒရဲမြို့ထဲက ပစ်မှတ်များကို ဝှံ့လည်းကြ၊ စက်သေနတ်နဲ့လည်း ပစ်တိုက်ခိုက်တယ်။

နောက်တနေ့ညနေမှာ ဂျပန်ဖမ်းမိသွားတဲ့ ရဲဘော်ဘသောင်းဟာ လေထီးဆင်းစဉ်က ယူနီဖောင်းဝတ်နဲ့ပဲ ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်လာတယ်။ သူဝတ်ထားတဲ့ ယူနီဖောင်းတွေကတော့ ညစ်ပေနေပြီး လူကလည်း အတော်ကျသွားတာ တွေ့ရတယ်။ ရဲဘော်ဘသောင်းကို ရုတ်တရက်တွေ့လိုက်ကြရတဲ့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ အံ့အားသင့်သွားကြရင်း ဝမ်းပန်းတသာ သူ့ကိုလက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်သူက နှုတ်ဆက်။ ဖက်သူက ဖက်ကြတယ်။ ရဲဘော်ဘသောင်းရဲ့ရုပ်ရည်က အရပ်ရှည်ရှည် အသားဖြူဖြူ၊ မျက်လုံးကောင်းကောင်း၊ နှာတံပေါ်ပေါ် အင်္ဂလိပ်ကပြား တယောက်နဲ့တူသူမို့ ဂျပန်က သူ့ကို လေထီးဆင်းလာတဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်တယောက်လို့ ထင်ဟန်ရှိတယ်။ ရဲဘော်ဘသောင်းက ကျွန်တော်တို့ကို ခုလိုပြောပြတယ်။

ဂျပန်တွေက သဲကုန်းရွာ ပိုင်းတိုက်တော့ ရဲဘော်ဘသောင်းနဲ့ တပ်ကြပ်မောင်ကြည်တို့က တခြားလူတွေနဲ့ ကွဲသွားတယ်။ လမ်းကလည်းမသိ။ ညကလည်းမှောင်လို့ ကာဘိုင်မောင်းတင်ပြီး လူသွားလမ်းကလေးမှ ရွာပြင်ထွက်လာကြရာမှာ လမ်းဘေးမြို့ထဲမှာ ပုန်းအောင်း စောင့်နေတဲ့ ဂျပန်တွေက သူတို့ကို အနီးကပ် လှံစွပ်နဲ့ ထောက်ပြီးဖမ်းလို့ အဖမ်းခံလိုက်ကြရတယ်။ ဂျပန်က သူတို့နှစ်ယောက်ကို ဒေးဒရဲမြို့ကို ခေါ်သွားပြီး တနေရာစီမှာ ချုပ်ထားတယ်။ ရဲဘော်ဘသောင်းကို ဒေးဒရဲမြို့ထဲက စာသင်ကျောင်းတကျောင်းရဲ့ အောက်ထပ် သံတိုင်တခုနဲ့ တွဲပြီး သူ့လက်တဖက်ကို လက်ထိပ်ခတ်ထားတယ်။ ဂျပန်တွေက သူ့ကို ခြေနဲ့ကနဲ၊ ဆေးလိပ်မီးနဲ့တို့ အမျိုးမျိုးစစ်ဆေးကြတယ်။ ထမင်းလည်း ဝအောင် မကျွေးဘဲ ထားတယ်။ အားအင်တွေလည်း ယုတ်လျော့ပြီး လူလည်းပိန်ကျသွားတယ်။ ဒေးဒရဲမြို့ကို လေယာဉ်ပျံတွေ ဝှံ့ကြ၊ စက်သေနတ်နဲ့ပစ်၊ လာရောက်တိုက်ခိုက်တဲ့ အချိန်မှာ ဂျပန်တွေ ထွက်ပြေးသွားကြပြီး ဝှံ့ခိုကျင်းထဲ သွားပုန်းကြတယ်။ ဝှံ့တလုံးက သူ့ကို ချုပ်ထားတဲ့ ကျောင်းအပေါ်ထပ်မှာပဲ ကျပေါက်ကွဲတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝှံ့က မြေရုပ်ပိုင်းကလေး ထင်တယ်။ အောက်ကို ပေါက်ကျမလာခဲ့ဘူး။ ရဲဘော်ဘသောင်းလည်း “ငါတော့မထူးဘူး။ စက်သေနတ်မှန် သေတာပဲ ကောင်းတယ်” ဆိုပြီး မတ်တပ်ရပ်ထနေတယ်။ တဘက်ကလည်း လက်ထိပ်ခတ်ထားတဲ့ သူ့လက်ကို ကျွတ်ထွက်လာအောင် နာကျင်တဲ့အထိ ဆွဲထုတ်တယ်။ သူ့လက်ကလည်း ဖမ်းချုပ်ထားတဲ့ကာလ နည်းနည်းပိန်သွားလို့ထင်ပါရဲ့။ နောက်ဆုံးတော့ ကျွတ်ထွက်သွားတယ်။ လေယာဉ်ပျံတွေကတော့ စက်သေနတ်တွေ တရစပ် ပစ်ခတ်နေဆဲပဲ။ လက်ထိပ် ကျွတ်သွားသွားချင်း ကျောင်းပေါ်မှဆင်း မြို့ပြင်ထွက် ပြေးတယ်။ မြို့ပြင်မှာ ပြည်သူ့စစ်တွေနဲ့တွေ့ပြီး ပြည်သူ့စစ်တွေက တဆင့်တဆင့် လိုက်ပို့လို့ ရောက်လာရတာဖြစ်တယ်။ သူနဲ့ဖမ်းမိ သွားတဲ့ တပ်ကြပ်မောင်ကြည်ဆိုသူလည်း ရဲဘော်ဘသောင်းနည်းတူ ရုန်းကန်ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာတယ် ဆိုတဲ့သတင်းကို ကြားရတယ်။

ဖျာပုံခရိုင်၊ ဒေးဒရဲမြို့နယ်ဟာ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တွေ ဖမာပြည်ဝင်ရောက်လာတဲ့ အချိန်ကစ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တွေကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်တဲ့ အထိ သခင်စိုးခေါင်းဆောင်ပြီး လှည့်လည်စည်းရုံး လှုပ်ရှားတည်ဆောက်ထားကြတဲ့ ခိုင်မာတဲ့ အခြေခံဒေသတခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တော်လှန်ရေး စဖြစ်တော့ တိုင်း (၂) ကို ဦးစီးကြတဲ့ စစ်ရေးတာဝန်ခံဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်နေဝင်းနဲ့ နိုင်ငံရေးတာဝန်ခံဖြစ်တဲ့ သခင်စိုးတို့ဟာ ဒီဒေသမှာပဲ အခြေခံကြတယ်။ တိုင်း (၂) နဲ့ တိုင်း (၃) ကို ဆက်သွယ်ပေးရေးတာဝန်နဲ့ ဗိုလ်လကျာကိုလည်း ဒီဒေသမှာပဲ တွေ့ရတယ်။ ဗိုလ်လကျာက ကျန်းမာရေးမကောင်းလို့ အနားယူနေရတယ်လို့လည်း သိရတယ်။ နာမည်ကြီး ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်ကြည်ဝင်း၊ ဗိုလ်တင်ဖေတို့လည်း ဒီဒေသမှာပါပဲ။

ဒီဒေသထဲက ရွာတွေဟာ ကရင် - ဗမာ၊ ရွာလိုက်ဖြစ်စေ၊ ရော့မြွမ်းလို့ဖြစ်စေ နေထိုင်ကြတဲ့ ရွာတွေဖြစ်တယ်။ ကရင် - ဗမာ သွေးစည်းညီညွတ်မှုရှိတဲ့အပြင် တရွာနဲ့တရွာ၊ တဦးနဲ့တဦးလည်း စည်းစည်းလုံးလုံး ရှိကြတယ်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးမှာ အလွန်တက်ကြွ ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တပ်ဖွဲ့တွေဟာ ဒီလူထုရဲ့ တခဲနက်ထောက်ခံမှုနဲ့ ကူညီမှုကို ရကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကျွဲကူးရွာကို ပြောင်းရွှေ့သွားပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် ထပ်တောင်းလို့ စစ်လေယာဉ်ပျံမှ လက်နက်ခဲယမ်းများကို လေထီးနဲ့ ထပ်ချပေးတယ်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးမှာ ပါဝင်ပြီး ဂျပန်တွေကို ပြောက်ကျားတိုက်ခိုက်ကြတဲ့ ကရင်အမျိုးသားများကို ခေါင်းဆောင်တဲ့ စောနေနိုင်ကိုလည်း ကျွဲကူးရွာမှာပဲ တွေ့ရတယ်။

ရခိုင်နဲ့ အထက်ဗမာပြည် အပါအဝင် ဗမာပြည်တဝန်းလုံးက ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီး ပေါက်ကွဲပေါက်လာပြီး နောက် စစ်ရဲ့ ဖြစ်ပေါ်မှုဟာ မဟာမိတ်များ ခန့်မှန်းထားတာထက် အလွန်လျင်မြန်လာတယ်။

(၁၉၄၅) ခု၊ ဧပြီလ နောက်ပိုင်းမှာ အစီအစဉ်အရ ကျွဲကူးရွာအနီးမှာ လေထီးဆင်း အဖွဲ့တဖွဲ့ ထပ်ဆင်းလာတယ်။ ၎င်းအဖွဲ့ထဲ မှာ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ထဲမှ ရဲဘော်ညွန့်ဝေ (ဖျာပုံ) နဲ့ တပ်ဖွဲ့ (၁၃၆) က အင်္ဂလိပ်မေဂျာတယောက်၊ ကပ္ပတိန်တယောက်၊ ဆာဂျင် နှစ်ယောက် ပေါင်း (၅) ယောက်ပါလာတယ်။ ဒီအဖွဲ့ဟာ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ရဲ့ တာဝန်ကို လွှဲပြောင်းယူရမှာ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့က မဟာမိတ်ရေတပ် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း ကပ်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်တဲ့ အကူအညီပေးဖို့ပါ။ ရဲဘော်ညွန့်ဝေတို့အဖွဲ့ကို တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ဟာ ရန်ကုန်အနား ချဉ်းကပ်ဖို့ ရန်ကုန်ဘက်ကို ချီတက်ကြတယ်။ တွံတေးအနီးက ရာဘာခြံကြီးထဲမှာ စခန်းချပြီး ရန်ကုန်မြို့နဲ့ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း အခြေအနေများကို ထောက်လှမ်းတယ်။ တွံတေးက ဂျပန်တွေ ဆုတ်သွားပြီဆိုတဲ့ သတင်းရရချင်း၊ တွံတေးကို တက်သိမ်း နေရာယူထားလိုက်တယ်။ မဟာမိတ်လေတပ်က ရန်ကုန်မြစ်ဝကို ပထမပုံးကြုံ မိုင်းတွေ ရှင်းလုပ်တယ်။ နောက် ရေတပ် မိုင်းရှင်း စစ်သင်္ဘောများကလည်း မိုင်းတွေ ရှင်းပြန်တယ်။

(၁၉၄၅) ခု မေလ (၁) ရက်နေ့မှာ ရန်ကုန်မြို့တွင်း ယူဂျီကပေးပို့တဲ့ “မြို့တွင်းမှာ ဂျပန်တွေ မရှိတော့ဘူး” ဆိုတဲ့ သတင်းကို ရတယ်။ တချိန်တည်းမှာ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လက်နက်ကိုင် အင်အားစုများက ရန်ကုန်ကို ဝင်တိုက်ကြတယ်။ မရှေးမနှောင်းမှာပဲ အင်္ဂလိပ်ရေတပ်၊ ကုန်းတက်တပ်တွေကလည်း ရန်ကုန်မြို့ထဲ ဝင်ရောက်သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ တဖွဲ့လုံးဟာလည်း တာဝန်တွေ ပြီးမြောက်သွားပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ကို တက်သွားကြတယ်။

ပါတီနဲ့ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ကြီးမှ ပေးအပ်တဲ့ တာဝန်များ ပြီးမြောက်သွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်နဲ့ ရဲဘော်ဘသောင်းလည်း တပ်ဖွဲ့ (၁၃၆) မှ ပါတီရှိရာ ဗားကရားလမ်းကို ထွက်လာကြတယ်။ ဗားကရားလမ်းက အပေါင်ဆိုင်ဟောင်း နှစ်ထပ်တိုက်မှာ ပါတီဌာချုပ်ဖွင့်ဖို့ သန့်ရှင်းရေးလုပ်နေကြတဲ့ ရဲဘော်တစ်ဦး တွေ့ရတယ်။ သခင်သန်းထွန်းလည်း ဒီနေရာနဲ့ မနီးမဝေး စမ်းချောင်းစမ်းရေတွင်းလမ်းထဲက တထပ်ပျဉ်ထောင်ပျဉ်ခင်း အိမ်ကလေးမှာနေပြီး ဦးစီးနေတယ်။ သခင်သန်းထွန်းက ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကို သူ့အိမ်ခေါ်သွားပြီး သူ့အိမ်မှာပဲ နေစေတယ်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်က ဧည့်ခန်းကလေးရဲ့ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာပဲ ပါလာတဲ့ ကိုယ့်အိပ်ရာကိုခင်းပြီး အိပ်ကြတယ်။ ဧည့်ခန်းအလယ်မှာတော့ သစ်သားစားပွဲကလေးတလုံးနဲ့ ကုလားထိုင်နှစ်လုံးပဲ ရှိတယ်။ ဒီအချိန်က ကိုဗဟိန်း အတော် မကျန်းမမာဖြစ်နေလို့ မြေနီကုန်း မြေနုလမ်းက သူ့အိမ်မှာ အနားယူနေတယ်။ ‘ခေရင်လောက’ စာအုပ်ရေးခဲ့တဲ့ ကိုဗဟိန်းကို ကျွန်တော် အလွန်တွေ့ချင်ပေမယ့် အနောက်အယုက် ဖြစ်မှာစိုးလို့ ကျွန်တော်သွားမတွေ့နိုင်ခဲ့ပါ။

တနေ့မှာ သခင်သန်းထွန်းအိမ်ရှေ့ ကားတစီးထိုးရပ်သံ ကြားရပြီး အိမ်ပေါ်တက်လာတဲ့ ခါးမှာ ဂျပန်ဓားရှည်ချိတ်လျက် စစ်ယူနီဖောင်းဝတ်နဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို တွေ့ရတယ်။ သခင်သန်းထွန်းလည်း ကားသံကြားကြားချင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ထွက်ကြိုတယ်။ နှစ်ယောက်သား တယောက်နဲ့တယောက် လက်တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ဆုပ်ပြီး နှုတ်ဆက်ကြတယ်။ ဧည့်ခန်းအလယ်က စားပွဲရောက်တဲ့အခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူ့ခါးက ဓားကိုဖြုတ် စားပွဲပေါ်တင်ရင်း ...

“ကျွန်တော်တော့ ရန်ကုန်ရောက်ရောက်ချင်း ခင်ဗျားဆီ တန်းလာခဲ့တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဘာဆက်လုပ်ကြမလဲ” လို့ ပြောရင်း ကုလားထိုင်ပေါ် ထိုင်တယ်။ သခင်သန်းထွန်းကလည်း ကုလားထိုင်ပေါ် ထိုင်ရင်း ...

“ဖြေးဖြေး ဆွေးနွေးကြတာပေါ့” လို့ ပြန်ပြောပြီး “ကျွန်တော်တို့လည်း ဒီမှာ ဖျာပုံက ပို့တဲ့ ငါးပိ၊ ငန်ပြာရည်ပဲ တွယ်နေကြရတယ်” လို့ ဆက်ပြောတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ဧည့်ခံရမှာကို စကားခံထားဟန် တူပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက စားပွဲပေါ်တင်ထားတဲ့ သူ့ဓားရှည်ပေါ်ကို လက်တင်လိုက်ရင်း ...

“ကျွန်တော် ဓားကြီး ရောင်းစားကြတာပေါ့ဗျာ” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ရဲဘော်ဘသောင်းလည်း အိပ်ရာပေါ်ထိုင်နေရာမှ ထပြီး ခေါင်းဆောင်နှစ်ယောက်တို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆိုနိုင်ကြဖို့ အလိုက်သိစွာ သူတို့ကို နှုတ်ဆက်ပြီး သခင်သန်းထွန်းအိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့ကြတယ်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်မှာ (၃) နှစ်၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ခေတ်မှာ (၃) နှစ် မြေအောက်လျှို့ဝှက်ပါတီအဖြစ်နဲ့ အလုပ်လုပ်ခဲ့ပြီး လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရတဲ့ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ ရန်ကုန်၊ ဗားကရားလမ်းမှာ ‘ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ’ ဆိုင်းဘုတ်ကြီး ကို ပြောင်တင်လိုက်ပါပြီ။ တချိန်တည်းမှာ ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်းလမ်းရှိ ဂျပန်ခေတ် အာဂျူလယ်အစည်းရုံးဟောင်းမှာ ‘ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည် သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်’ ဆိုင်းဘုတ်ကြီးကိုလည်း အတိအလင်း တင်လိုက်ကြပါပြီ။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးမှာ ဂုဏ်ပြောင်စွာ ကျဆုံးသွားကြတဲ့ ရဲဘော်၊ ရဲဘော်မ၊ ပြည်သူ့စစ်နဲ့ ပြည်သူ့ပြည်သားအပေါင်းကို ဦးညွတ် အလေးပြုပါတယ်။

“ဖက်ဆစ်ဂျပန် တော်လှန်ရေးကြီး ထာဝစဉ်ထွန်းပြောင်ပါစေ” ။ ။